

створення сім'ї є все ж таки важливішим. Матері, які працюють не повний робочий день мають нижчі шанси на просування [4].

Сьогодні, однак, більшість чоловіків більше не думають, що поліція – це суто чоловіча сфера, вони навіть бачать у жінках хороших колег, жінки мають ті самі права та обов'язки, що й їх колеги-чоловіки, це також сприяє колегіальним відносинам. Тим не менше, завдання, пов'язані із застосуванням сили, все ще, покладаються більше на чоловіків. Але жінки краще сприймаються колегами-чоловіками здебільшого лише тоді, коли вони працюють з ними на рівні.

Робота у поліції стає все більш привабливою для жінок в Німеччині, і кожен п'ятий поліцейський – жінка. Тенденція до подальшого збільшення частки жінок у поліції триває.

Список використаних джерел

1. Wentz, Uwe Volker (o.J.): Die Entwicklung des Polizeibegriffs vom Mittelalter bis zum Nationalsozialismus. Online verfügbar unter: http://www.smixx.de/ra/Links_F-R/Polizeibegriff.pdf.

2. Krybus C. 100 Jahre Frauen in der deutschen Polizei. Symposium im Geschichtsort Villa ten Hompel. Münster.2003. Online verfügbar unter: <https://www.hsozkult.de/event/id/event-52295>.

3. Pfeil P. *Polizei und Geschlecht: Thematisierungen, De-Thematisierungen, Re-Thematisierungen*. Edition Recherche. Opladen: Budrich; 2006. 209 S.

4. Molitor, Carmen (2013): Gleichberechtigung. Auch Frauen können Polizei. Hans-Böckler-Stiftung. Düsseldorf. Online verfügbar unter https://www.boeckler.de/42435_42445.htm.

5. Gemeinsame Geschäftsordnung der Bundesministerien. Die Bundesregierung. Online verfügbar unter http://www.verwaltungsvorschriften-im-internet.de/bsvwbund_21072009_O11313012.htm.

Камінська Наталія Василівна,

головна наукова консультантка Інституту законодавства Верховної Ради України,
докторка юридичних наук, професорка

ГЕНДЕРНО-ПРАВОВА ЕКСПЕРТИЗА: ПРАВОВІ ЗАСАДИ, СУБ'ЄКТИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Як стверджують дослідники, експертиза – це діяльність, що включає низку процедур, зокрема, аналіз, дослідження, оцінку кваліфікованими посадовими особами, результатом чого є висновок, що відповідає вимогам затверджених стандартів, норм, правил.

Задля забезпечення гендерної рівності важливим є не тільки створення нових нормативно-правих актів, що регулюють питання гендеру, а й гендерно-правова експертиза вже існуючих щоб запобігти колізіям у праві. Вона є складовою правової експертизи, тобто дослідження, яке проводиться експертом на підставі рішення або за

дорученням уповноважених на те осіб, або без такого, але через пряму вказівку нормативно-правового акта.

Правову основу чи принципи гендерно-правової експертизи закріплено у ст. 4 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» 2005 р. і постанова Кабінету Міністрів України № 997 «Питання проведення гендерно-правової експертизи» 2018 р., якою затверджено Порядок проведення гендерно-правової експертизи та форми висновків, а також Наказ Міністерства юстиції України № 3719/5, яким затверджено Методичні рекомендації з проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства та проектів нормативно-правових актів 2018 р.

За законом 2005 р. гендерно-правова експертиза – аналіз чинного законодавства, проектів нормативно-правових актів, результатом якого є надання висновку щодо їх відповідності принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Але у законодавстві не визначено значення принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, однак зазначено зміст складових цього поняття. Так рівні права жінок і чоловіків це відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі, а рівні можливості жінок і чоловіків – рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків.

Гендерно-правова експертиза законодавства проводиться Мін'юстом щодо законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та ін. Висновки про результати гендерно-правової експертизи поділяють на висновок акта законодавства та проекту нормативно-правового акта. При встановленні невідповідності акта законодавства принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Мін'юст надсилає висновок з обґрунтованими зауваженнями органам, що прийняв такий акт. Копія його також надсилається Мінсоцполітики та Уряду України. Розроблення проектів нормативно-правових актів здійснюється з обов'язковим урахуванням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Проекти нормативно-правових актів підлягають гендерно-правовій експертизі. Висновок такої експертизи є обов'язковою складовою пакета документів, що подаються разом з проектом нормативно-правового акта до розгляду. Висновок про результати гендерно-правової експертизи протягом 5 календарних днів після підписання уповноваженою особою (координатором) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Мін'юсту оприлюднюється на офіційному веб-сайті Мін'юсту.

Мінсоцполітики України протягом 30 календарних днів з дати отримання висновку за результатами його розгляду визначає доцільність внесення змін та ініціює перед КМУ таке завдання відповідному центральному органу виконавчої влади відповідно до вимог Регламенту КМУ, затвердженого його постановою 2007 р. Про результати розгляду висновку Мінсоцполітики інформує Мін'юст і Кабінет Міністрів України.

Гендерно-правова експертиза нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади, нормативно-правові акти яких підлягають державній реєстрації, здійснюється під час такої реєстрації структурними підрозділами апарату та територіальних органів Мін'юсту, відповідальними за проведення державної реєстрації нормативно-правових актів. Результати такої експертизи нормативно-правового акта, поданого на державну реєстрацію, зазначаються у висновку про державну реєстрацію нормативно-правового акта за формою згідно з додатком 2 до Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації, затвердженого наказом Мін'юсту від 12 квітня 2005 р. № 34/5 (в редакції наказу Мін'юсту від 15 травня 2013 р. № 883/5).

Результати проведення розробником гендерно-правової експертизи проєкту нормативно-правового акта відображаються у висновку за формою згідно з додатком 2 до Порядку проведення гендерно-правової експертизи, затвердженого постановою КМУ 2018 р. № 997. За її результатами у висновку Мін'юсту зазначається інформація про наявність норм, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та подаються пропозиції щодо необхідності доопрацювання проєкту нормативно-правового акта в разі їх виявлення або про відсутність таких норм. Такі дані є невід'ємною складовою державної статистичної звітності.

Отже, гендерно-правова експертиза з'ясовує чи є акт законодавства чи його проєкт в цілому або в окремій частині: 1) гендерно-нейтральним; 2) дискримінаційним; 3) гендерно-дисбалансованим; 4) таким, що не передбачає рівні можливості для обох статей.

В останні роки Мін'юстом складено висновки гендерно-правової експертизи до таких Законів України: «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», «Про фізичну культуру і спорт», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про Вищу раду правосуддя», «Про прожитковий мінімум», «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей», «Про захист персональних даних».

На нашу думку, цей перелік варто продовжити, зокрема, стосовно Законів України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про національну безпеку», Кодексів законів про працю України, Кримінального, Сімейного і Цивільного кодексів України тощо.

Список використаних джерел

1. Kaminska, N., Loshchykhin, O., Romanova, N. The role of the OSCE in ensuring gender equality into policies and practices. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*, 2019, № 34(4). С. 87–91. Retrieved from <https://farplss.org/index.php/journal/article/view/662>.

2. Kaminska N., Romanova N. The United Nations worldwide goal: achieve gender equality and empower. *Юридичний часопис НАВС*. 2017. № 2. С. 386–395

3. Романова Н.В. Гендерно-правова експертиза як складова механізму забезпечення гендерної рівності. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 19. С. 38–46.

4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» 2005 р.

5. Дашковська О. Гендерна експертиза законодавства: методологічні аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. № 4(47). 2006. С. 219–225.

6. *Гендерно-правова експертиза нормативно-правових актів / Головне територіальне управління юстиції у Дніпропетровській області*. Дніпро, 2019.

7. Питання проведення гендерно-правової експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennya-genderno-pravovoi-ekspertizi>.

8. Наказом Міністерства юстиції України від 27 листопада 2018 р. № 3719/5 затверджено Методичні рекомендації з проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства та проектів нормативно-правових актів. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennya-genderno-pravovoi-ekspertizi>.

Кахнич Катерина Олексіївна,

судова експертка сектору почеркознавчих досліджень, технічного дослідження документів та обліку відділу криміналістичних видів досліджень Тернопільського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Грабовська Вікторія Володимирівна,
студентка 401 навчальної групи ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ

ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛАХ МВС УКРАЇНИ

Гендерна рівність – запорука розвитку суспільства та органів системи МВС. Міністерство Внутрішніх Справ підтримує ідеї рівності прав жінок і чоловіків у секторі безпеки та оборони та всіляко сприяє її забезпеченню

Рівність є основою демократичного суспільства, яке прагне до соціальної справедливості та поваги до прав людини. Питання гендерної рівності стали в багатьох країнах темою різноманітних